

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum
27 september 2019
Kenmerk
[REDACTED]
Telefoon
[REDACTED]
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit

Geachte minister [REDACTED],

Met deze brief reageer ik op het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit. In de praktijk zie ik dat zowel op lokaal als regionaal niveau veel behoefte is aan maatregelen die bijdragen aan een effectievere aanpak van ondermijnende criminaliteit. Volgens de memorie van toelichting is het wetsvoorstel bedoeld om partijen in de strafrechtketen effectief te kunnen laten optreden tegen de verschillende verschijningsvormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Dit is zoals ook wordt gesteld, van groot belang, naast het versterken van de lokale aanpak van georganiseerde criminaliteit. Vanuit de VNG onderschrijf ik dan ook het belang om zowel lokaal als nationaal meer handvatten te genereren die het mogelijk maken tot een integrale en versterkte aanpak van ondermijning te komen.

Strenger straffen faciliterende criminaliteit

In het wetsvoorstel worden diverse maatregelen voorgesteld die erop toezien dat er strenger wordt gestraft bij verschillende vormen van faciliterende criminaliteit. Ten eerste wordt hier het strenger bestraffen van bedreiging genoemd, met ook speciale aandacht voor (lokale) bestuurders in het licht van de recente bedreigingen aan het adres van diverse burgemeesters. De VNG neemt actief deel aan het Netwerk Weerbaar Bestuur en is dan ook positief dat ook strafrechtelijk maatregelen worden genomen om de bedreigingen tegen te gaan. Niet alleen burgemeesters, maar ook ambtenaren

(zoals onder andere de casussen in Tiel¹ en Alphen a/d Rijn² duidelijk maakten) kunnen slachtoffer worden van bedreigingen die met de opkomst van de aanpak van ondermijning steeds meer zichtbaar lijken te worden. Ook voor hen geldt dat zij in vrijheid en veiligheid hun functie moeten kunnen uitoefenen en dat poging tot beïnvloeding van het openbaar bestuur door middel van intimidatie en bedreiging geenszins acceptabel is. Om die reden wil ik u ook vragen te overwegen de groep van verschillende specifieke personen waarvoor bedreiging strafverzwarend werkt, uit te breiden met ambtenaren.

Ook over de voorgestelde maatregelen betreffende precursoren (chemicaliën die gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van drugs) en het verbod op vervoer van de stoffen waarvan geen legale toepassingen bekend zijn, ben ik positief. In afwachting van de oplossing op Europees niveau die hiervoor in de maak is, is het goed dat ook nationaal wordt nagedacht over tijdelijke oplossingen. Tevens stem ik in met de bepaling over het strafbaar stellen van binnendringen bij kwetsbare infrastructurele objecten. Deze problematiek beperkt zich zeker niet tot alleen de haven van Rotterdam maar wordt in meerdere gemeenten herkend.

Vermogen veroordeelden

Het financieel rechercheren is één van de belangrijkste pijlers voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het vergroten van de mogelijkheden tot onderzoek hierbij juich ik dan ook van harte toe. Het is echter van belang hierbij oog te houden voor de gevraagde capaciteit die nodig is om gedegen financiële stromen te volgen, maar ook voor de inzet op het afpakken van crimineel verkregen vermogen, de aanpak van fraude en het bestrijden van witwassen.

Verplichting betaling opruiming strafbare gedragingen

Tot slot wordt er ingegaan op het feit dat het huidige recht geen basis biedt voor het verhalen van de kosten tot vernietiging van inbeslaggenomen voorwerpen op de veroordeelde. Gemeenten of particulieren kunnen zich wenden tot de burgerlijke rechter en particulieren kunnen zich eveneens als benadeelde partij voegen in het strafproces. Omdat voor opsporingsinstanties en het openbaar ministerie deze mogelijkheden niet openstaan, worden maatregelen voorgesteld voor het opleggen van een verplichting tot het betalen van de kosten die ten laste van de staat komen. Ik zie graag dat gemeenten worden meegenomen in deze voorgestelde maatregelen.

Met de vernietiging van inbeslaggenomen voorwerpen zijn vaak (zeer) hoge kosten gemoeid. Gemeenten kunnen zich echter momenteel alleen tot de burgerlijke rechter wenden om de kosten verhaald te krijgen. Een proces dat, zeker in het geval van zeer hoge kosten, als zeer omslachtig en soms zelfs onhaalbaar wordt omschreven. Het proces gaat namelijk gemoeid met voor gemeenten zeer hoge kosten en ingewikkelde procedures die een hoge druk op de gemeentelijke capaciteit leggen. Capaciteit die er niet altijd is.

Ik wil daarom oproepen gemeenten mee te nemen in de bepaling die wordt voorgesteld voor de opsporingsinstanties en het openbaar ministerie. Op deze manier is er een eenduidige rechtsgang, ongeacht welke overheidsinstantie zich bezig houdt met de vernietiging van de voorwerpen. Ook in het kader van de integrale aanpak is een eenduidige handelwijze wenselijk.

¹ Zie ook: <https://www.gelderlander.nl/tiel/twee-nieuwe-tips-over-moordaanslag-op-tielse-ambtenaar-en-gezin~a8b46b39/?referrer=https://www.google.nl/>

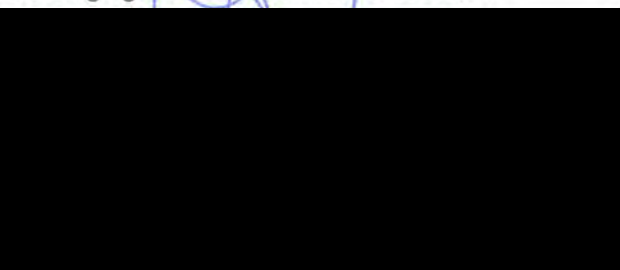
² Zie ook: <https://www.ad.nl/alphen/alphense-ambtenaar-met-de-dood-bedeigd~a9122da3/?referrer=https://www.google.nl/>

Evenwel wordt verzocht aandacht te besteden aan de mogelijke negatieve gevolgen van de invoering van deze maatregel. Ik doel hierbij op de mogelijkheid dat veel van de daders de kosten niet kunnen opbrengen en in de problemen komen. De financiële- en gedragsgevolgen van die daders zullen naar alle waarschijnlijkheid (deels) terecht komen bij de gemeente. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan sociale problematiek, zoals overlastgevend gedrag. Deze gevolgen kunnen een aanslag vormen op de middelen en capaciteit van de gemeente. Zonder te zeggen dat de kosten dan maar door anderen (opsporingsinstanties, Openbaar Ministerie en gemeente) gedragen zouden moeten worden, verdienen de potentieel negatieve effecten mogelijk wel enige overpeinzing.

Tot slot

De aanpak van ondermijning wordt lokaal, regionaal en nationaal steeds meer vorm gegeven. Het is daarbij belangrijk dat alle overheidsinstanties in gezamenlijkheid tot een integrale aanpak komen, waarbij ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheid een deel van de aanpak op zich neemt. Het versterken van de strafrechtelijke aanpak is daarbij wezenlijk onderdeel en zou zeker niet los moeten worden gezien van wat in den lande al gebeurt op het gebied van de aanpak van ondermijning. Het blijft dan ook zeer van belang bij een effectief overheidsoptreden, dat alle betrokken instanties met elkaar communiceren en informatie uitwisselen. Zo maken wij in gezamenlijkheid een vuist tegen ondermijnende criminaliteit.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Algemeen Directeur

20101007.033 00-24 0000

Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

RX4CC #X830X0X#00#0000#

FMHaaglanden
02 OKT. 2019
Ontvangen